

Den absoluta nollpunktens hjältar

av Janna Holmstedt

---10

Han hade inte funnit sin plats. I alla fall så tvivlade han på den, att den var riktigt verklig. För mycket brus störde hans klarsyn. Det var ett problem detta, alla störningar som hindrade den rena upplevelsen från att framträda med full kraft.

Dr. Lilly låg i sin specialbyggda vattentank. Varken ljud eller ljus kunde tränga in utifrån och salthalten var väl avpassad så att han utan ansträngning skulle kunna flyta i det kroppstempererade vattnet. Viktlös svävade han omkring, timme efter timme. En känsla av fullkomlig avslappning – allt medan huden sakta fylldes med vatten. Kroppens gränser började bokstavligt talat lösas upp.

Hans tanke var, att om man berövades all yttre stimuli, all påverkan utifrån, så skulle man till slut uppleva världen så som den egentligen var. Oförfalskad.

Tanken fungerade över förväntan. De första dagarnas experimenterande hade varit obehagliga, klaustrofobiska. Inbillade ljud fick honom att reagera som om någon var strax utanför: knackningar, steg, avlägsna samtal. Men det var bara ljudminnen. Det enda som faktiskt fanns att lyssna till var susningarna från hans eget blodomlopp. Nu när han klev in i behållaren kunde han redan efter några minuter skruva ned tankeflödet och långsamt låta restljud och minnesbilder tona bort.

Första stationen (Maryland): Fri från gravitation, fortfarande centrerad, fortfarande en kropp.

Andra stationen (Virgin Islands): Navigation och manövrering förbättras. På väg ut ur kroppen.

Tredje station (den absoluta nollpunkten): Jag har hittat ett spår av sanning, av verklighet, och därmed av mening.

---9

Man blir svart i ansiktet. Vardagligheter färgar av sig, smetar av sig, stadspartiklar täpper till hudens porer. Svärtorna finns överall, konditionen bestämmer hur mycket de breder ut sig, om djupet är ogenomträngligt. Den dagliga konditionen, den förändras med små stötar i sidled. Till slut har man hamnat alldeles vid sidan av där man tittar snett på allting.

MacCandless såg på civilisationen ur denna skeva vinkel. Trängd sökte han en plats där det var möjligt att mäta sig med verkligheten och återfå sina rätta proportioner. Han ville komma närmare sin hud, vidröra den från insidan med ett bultande hjärta, vener, benknotor och muskelfästen. Spänna ut, låta lossna, befria sig från den tryckande känslan av det ovidkommande. Det var dags att utplåna den falska varelsen inuti. Förföljaren.

Alaska är lämpligt. Alaska är stort, tomt, naturligt, uppriktigt – utan förpliktelser och kompromisser. Utan kvävande andra som deformerar livsutrymmet. Han spenderar dagar på godsvagnar, liftandes, vandrandes, allt längre bort från alla spår av civilisation och mänskligt liv. Han känner sig komma närmare en punkt där allt kan börja.

---8

Aktionspotential.

Det finns en spänning i varje cell och ett membran som upprätthåller skillnaden (det positiva och det negativa). Det finns en pump och kanaler som transporterar laddningar från den ena till den andra sidan.

Likartade strömningar håller systemet i vila. Vi har med andra ord ett utanpå och ett inuti, vi har en koncentrations-skillnad; vi har en levande cell till skillnad från en död.

Nu kan det ibland inträffa plötsliga rusningar (tjocka fibrer leder bäst). En omkastning, positiv och negativ, fortplantar sig likt en stötvåg längs nervcellen med en hastighet på upp till 150 m/s (jmf. t o r n a d o). Till slut når vågrörelsen en ändpunkt, den slungas över ett gap och fortsätter sedan sin färd längs en annan fiber. Informationsöverföringen var i stort sett lyckad.

Det kan också gå långsamt (andas in): en molande, dov smärta sprider sig i de skadade vävnaderna.

---7

Man kan se det på honom. Tiden som försvann mellan två tappade minnen gjorde honom längre, som om perspektivets lagar nu inte längre var möjliga att applicera (han står bakom en bil, framför ett hus, iklädd gröna jeans) och hon tänker: du kommer minnas mig som den som fortfarande vet allt.

Ingenting fastnar i honom, hans hjärnbark är ett nätverk av plötsliga förluster. Han har en batikmönstrad t-shirt och tre läderremmar runt höger handled. Hon beskriver för honom i detalj allt hon kan komma ihåg av deras gemensamma upplevelser. Det blir en historieskrivning han själv inte kan fylla ut luckorna i men som han ändå är tvungen att hålla för sann.

Ett slag
välriktat
behövs bara ett

Hennes makt att ljuga. Hans makt att återigen inte komma ihåg.

Varje dag antecknar han punkt för punkt vad som skall göras: dagliga bestyr som inte får glömmas, saker som har sagts och överenskommelser som har gjorts. Allt han över huvud taget är tvungen att minnas skriver han ner i sin anteckningsbok som han bär i en väska på magen.

Han stoppar bitar av omgivningen i sin mun. Tuggar på trådar från soffan, på bitar av stoppningen, allt som framträder och trillar ut. En vana som inte går att hejda. Han knyter sig till världen på andra sätt än med minnets hjälp och hon tänker: det är så jag kommer minnas dig.

---6

Nuet är en skön glömska, lika tomt på minnen som förväntningar. På så sätt oändligt hoppingivande, eller tröstande, innan glömskan åter skingras.

---5

Dr. Phil, livsstrategen som han kallar sig, var på teve idag igen. "Ta kontroll över ditt liv!" manar han likt en sydstatspredikant och vi känner att det är just det som saknas, att det är lite kaosartat just nu och att vi inte riktigt är oss själva. Ibland är vi utom oss.

På sina väckelsemöten väcker han känslan till liv att det har blivit dags att finna sig själv. Att det är dags att återhämta sig från världen som vore man fången där ute, tagen som gisslan och nu vill man hem, tillbaka till alltings ursprung. "Det här är mitt riktiga jag", säger vi och drar upp gränserna för den inre och yttre världen. Denna gräns är ett gigantiskt läckage.

Den 5 september 2003 hissades David Blaine upp i en plexiglaslåda ovanför Themsen i London. Där skulle han leva utan mat i 44 dagar. Han kallar sig för illusionist, men detta var inget illusionsnummer – det var på riktigt.

Nedanför samlades fans och nyfikna, "We love you David" hade några skrivit på plakat och banderoller. Andra kastade korb och hamburgare på honom. Dag för dag kunde man följa spektaklet på Channel 4's hemsida.

"I have learned more in that little box than I have learned in years", sa David till den samlade pressen när han märkbart tänd klev ut ur sin självvalda isolering. Isolerad och exponerad. Han verkade ha livnärt sig på den sociala näring som strömmade mot honom från massan av media och människor. Kanske var det det som var tricket: att se till att bli sedd.

---4

Den 2 mars 1972 skickas Pioneer 10 ut på sin resa för att aldrig vända åter. Det är den första rymdfarkost som passerar asteroidbältet och det första människotillverkade föremål som lämnar vårt solsystem. Siktet är inställt på stjärnan Aldebaran 68 ljusår bort, ögat i stjärnbilden Oxen. Med en hastighet av 44 063 km/h kommer det att ta två miljoner år för kapseln att nå fram. Sju månader innan David Blaine isolerar sig i sin plexiglasbox tappar vi definitivt kontakten med den lilla pionjären.

På kapseln är en plakett monterad, 152,5 x 228 mm och 12,7 mm tjock, med ett meddelande från mänskligheten. Plaketten visar en man och en kvinna, de är nakna och stiliserat tecknade. Mannen höjer sin högra hand till hälsning. Bredvid dem finns en karta som visar vår position i galaxen.

Minsta mängd information för mesta möjliga kommunikation – att skapa den ultimata sammanfattningen av vad mänskligheten är och förmår, etsat i en guldpläterad aluminiumplåt:

"Hej, vi är här"

---3

Nollpunktsfluktuationer.

Det finns en ideal punkt där all rörelse avstannar, där trycket avtar. Atomerna slutar vibrera och kylan breder ut sig. Noll Kelvin.

Vid 100 nanokelvin förlorar de enskilda atomerna sin identitet, sin särskildhet. De synkroniserar plötsligt sina rörelser och blir omöjliga att skilja från varandra. Vid detta nya materietillstånd sjunker temperaturen drastiskt till 2 nanokelvin. Mycket närmare den absoluta nollpunkten än så går det inte att komma.

I rumstemperatur rör sig materien i 1 500 km/h. Ditt solida tillstånd är en svindlande hastighet.

---2

En man ger sig av ut i vildmarken

En avgränsar sin kropp in absurdum

En tappar minnet, lägger det ifrån sig

24-åriga Chris MacCandless begav sig ut i Alaska för att återfinna sig i det vilda. Han hittades död, utmärglad, två år senare. Ungefär samtidigt tappar en jämnårig man minnet. Målet hade varit att utplåna hela sin existens, men han lämnades med de delar av den som inte längre kunde minnas anledningen till denna utplåning.

Dr. Lilly sänker ned sin kropp i den ljudisolerade, mörklagda vattentank på jakt efter verkligheten, det oförstörda jaget, nollpunkten som skall möjliggöra verklig kommunikation – oförstörd av förutfattade meningar och yttre omständigheter. Han förbereder sig inför uppdraget att kommunicera med andra intelligenta varelser.

Fem år efter att Pioneer 10 skickats ut i rymden sänds Voyager 1 iväg. Denna gång bifogas inspelade människoröster på en analog guldsdisk. En av hälsningarna lyder: "Hello to everyone. We are happy here and you be happy there."

---1

Under tiden.

Om du vänder dig utåt är du redan där. Framkastad. Grus under händerna, näsan, allt som tar emot. Det doftar fortfarande av damm och fukt. Märken efter sten i handflatorna, skärpa.

Lyft blicken och känn axlarna falla. Detta är också en plats för tyngd och tider: väntan, vila, tid för lönlösa ansträngningar och det ekande tomma. Andhämtning, omtagning, puls; den knappt märkbara anspänningen.

Tid, för en enda rörelse åt gången.